

Malé zprávy ze ŠVÉDSKA

a z Kyjova

Šípkovi na Moravě

vzpomenete si ještě, jak v našem prvním filmu, v Českých kořenech ze Švédska, manželé Šípkovi vyprávěli o svých cestách po světě? Vozí si odtud pěkné suvenýry a už tehdy jim doma na stěně visel vedle vzpomínek na Barbados či Nepál i moravský koštýř. A před nedávnem mi do Prahy přišla od Šípkových milá zpráva, že na pár dní navštíví nejen své oblíbené Litoměřicko, kde mají příbuzné, ale vydají se zas jednou i na Moravu. Těšili se po letech na setkání alespoň s moravskou částí našeho filmového týmu, s Tomášem a Veronikou. Vždyť ve Stockholmu jsme natáčeli už v září 2009!

Veronika s námi byla od začátku Českých kořenů, jen loni kvůli mateřským povinnostem vynechala. Jak setkání vypadalo? Šípkovým se prý Kyjov moc líbil. Procházka po náměstí (i s Veroničinou holčičkou Ninou v kočárku, kterou si všichni postupně i povozili a pochovali), a příjemné popovídání v místní prima restauraci (malý fotodokument). Škoda, Šípkovi nefotili sebe, ale mé kolegy a Kyjov.

Šípkovi, kteří během své cesty za svobodu v srpnu 1968 potkávali ruské tanky, jsou oba učitelé. Jejich společnou vášní je svobodně cestovat, což si obzvláště nyní, v penzi, vrchovatě užívají. Každoročně připravují ze svých dlouhých cest po světě zajímavé přednášky, kterými zpestřují tradiční setkání s ostatními švédskými Čechy.

Moje cesta na sever

Byli jste někdy v Umeå? Leží ve Švédsku, asi 800 km severně od Stockholmu téměř u Botnického zálivu. Mně se to podařilo nedávno na pár dní díky návštěvě rodinného příslušníka, který v tomto velkém městě docela na severu Švédska studuje na zdejší univerzitě. Je prý velice dobrá a studentů je plné město, je jich zde přes 30 000 z celé Evropy. Bylo prima využít příležitost a kromě prohlídky města se podívat i na ostrov s typickou severskou přírodou. Pro ilustraci malé foto. Rozvlněné moře naráží na ostrovní břeh, na kterém ještě leží sníh - jako bílé pokračování mořské pěny.

Na návštěvě u Karlssonů

Blanka a Stellan Karlssonovi patří také do 1. dílu Českých kořenů. Bylo velmi milé, že jsem se u nich v Norrköpingu mohla po cestě z Umeå na dva dny a kousek zastavit. Byly to dny, kdy jsme besedovali s Blankou i Stellanem, který díky své ženě umí dobře česky, o současném Švédsku i jeho zajímavých historických momentech (víte třeba, že i Švédsko mělo svoji slavnou královnu Blanku? Jejich Blanka rovněž pocházela z Francie, stejně jako manželka Karla IV., Blanka z Valois, její současnice) Tyto a podobné souvislosti jsou hlavním tématem Blančina dlouhodobého snažení, vyhledávat pro Čechy i Švédy to, co mají naše národy společného a tak obě země spojovat. A protože je historička, dovede historické paralely využít i v současnosti. Stellan zase hodně cestuje po světě za svým obchodem a má dobré postřehy o ekonomice.

Blančinou vášní je historický šerm (také jistě vzpomínáte, její šermířská ukázka je pověstným závěrem našeho švédského dokumentu) A protože vašeň neutuchá, dostala jsem od Blanky k využití i foto z českých setkání, kde loni měla šermířskou přednášku a zájemce učila i šermířské výpady (Blanka uprostřed). Ale nejen to. Stěžejním tématem Blanky Karlsson je J. A. Komenský a jeho pobyt ve Švédsku. Právě na toto téma právě v době mé návštěvy připravovala přednášku, o kterou ji požádali v sousedním městě. Jistě měla úspěch, protože Blanka vkládá do svých přednášek nejen své znalosti, ale především srdce.

A protože Karlssonovi chodí, také jako já, velmi rádi na koncerty, využili jsme příležitosti, že **další člen velké rodiny Českých kořenů ve Švédsku, houslista Jaroslav Šonský**, měl právě ten víkend hned tři. Jeden z koncertů byl ve velmi malebném a pro historii Švédska významném historickém městě Vadstena, které jsem si měla možnost díky tomu prohlédnout, a další pak v překrásném kostele ve městečku Vingaker. (Odtud foto Karlssonových před kostelem a s J. Šonským)

V historické Vadsteně žila významná osobnost švédských dějin, Birgita. Vzdělaná žena z královského rodu s blízkými kontakty k tehdejšímu švédskému králi Magnusovi a jeho ženě královně Blance, u které byla dvorní dámou (doba Karla IV.- viz výše) Birgitta po smrti svého manžela žila asketickým životem, po roce 1346 začala svými listy oslovovat mocné tohoto světa i církevní hodnostáře a požadovala na nich změnu života. Osobně byla i na dvoře krále a psala výzvy k ukončení letité války vladaři francouzskému i anglickému. Další výzvu poslala i papeži do Avignonu s přáním, aby se vrátil do Říma (doba papežského schizmatu). Do Říma a do Jeruzaléma putovala i Birgitta. Ve Vadsteně později založila jediný původní švédský církevní řád. Pro mimořádný život i množství zázraků ji papež Bonifác IX. již v roce 1391 prohlásil za svatou a řád sv. Birgitty dosud existuje.

Vadstena je dnes velmi přitažlivé město, které si zachovalo starobylý ráz a duchovní atmosféru. Díky své poloze na břehu nejhlubšího jezera ve Švédsku je i rekreačním centrem a v místním kostele s unikátní výzdobou a sochou sv. Birgitty, i na dalších místech, se koná i řada kulturních akcí.

